

Õppekavagrupi esma- ja kordushindamise juhend

Kinnitanud Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri kõrghariduse hindamisnõukogu 19.05.2020.

Muudetud: 7.01.2022; 31.03.2022; 7.12.2023.

Muudatused kinnitanud Eesti Hariduse Kvaliteediagentuuri kõrghariduse hindamisnõukogu 14.06.2022;
7.12.2023.

I. Üldsätted

1. Juhindudes kõrgharidusseaduse § 9 lõigetest 2 ja 3 ja § 11 lõikest 3 ning võttes arvesse Eesti Vabariigi kõrgharidusstandardit, Euroopa kõrgharidusruumi kvaliteedikindlustuse standardeid ja suuniseid ning muid kõrghariduse kvaliteedikindlustust reguleerivaid õigusakte ja normdokumente, kehtestab ja avalikustab Eesti Hariduse Kvaliteediagentuur (edaspidi *HAKA*) õppekavagrupi ja õppe hindamise (edaspidi *hindamine*) nõuded ja korra õppekavagrupis ja õppes õppeõiguse (edaspidi *õppeõiguse*) taotlemisel.
2. Õppeõiguse taotlemisel hinnatakse, kas õppe kvaliteet vastab kõrgharidustaseme õppe nõuetele ning kas õppeks vajalikud ressursid ja jätkusuutlikkus on piisavad.
3. Esmase õppeõiguse taotlemisel viib HAKA läbi õppekavagrupi ja õppe esmahindamise (edaspidi *esmahindamine*). Tähtajalise õppeõiguse korral viib HAKA määratud tähtajal läbi õppekavagrupi ja õppe kordushindamise (edaspidi *kordushindamine*).
4. Vastavalt kõrgharidusseaduse § 9 ja 31 ning käesolevale juhendile esitab kõrgkool õppeõiguse saamiseks vähemalt üheksa kuud enne õppeaasta algust Haridus- ja Teadusministeeriumile taotluse, mis sisaldab käesoleva juhendi Lisas 1 nimetatud andmeid.

Haridus- ja Teadusministeerium hindab taotluse vastavust kehtestatud nõuetele ning suunab taotluse edasi HAKA-le hindamise läbiviimiseks.
5. Hindamisel võetakse arvesse kõrgkooli esitatud kirjalikud materjalid, avalikult kättesaadavad andmed Eesti Hariduse Infosüsteemis (www.ehis.ee) ja Eesti Teadusinfosüsteemis (www.etis.ee) ning kõrgkooli külastuse käigus saadud informatsioon.
6. Hindamine võib toimuda kõrgkooli külastamata (edaspidi *lihtmenetlus*) juhul, kui õppeõigust on taotletud ühisõppekavale, mille teistel osapooltel on vastavas õppekavagrupis ja õppes tähtajatu õppe läbiviimise õigus või välisriigi kõrgkooli korral on ühisõppekaval ja/või kõrgkoolil asukohariigi tingimusteta riiklik tunnustus.

7. Hindamise kulud katab õppeõigust taotlev asutus. Hindamise kulu sõltub hinnatava õppekavagrupi õppekavade ning kaasatavate ekspertide arvust ning selle määrad avalikustab HAKA oma veebilehel.

II. Hindamisvaldkonnad ja kriteeriumid esma- ja kordushindamisel

8. Esma- ja kordushindamisel viib HAKA hindamise läbi kolmes hindamisvaldkonnas: I. Õppe kvaliteet, II. Ressursid ja III. Jätkusuutlikkus. Õppe kvaliteedi osas eristatakse kolme alavaldkonda – õppekava, õppimine ja õpetamine ning õppekorraldus. Ressursside osas eristatakse samuti kolme alavaldkonda – akadeemilised töötajad, õppekeskkond ja rahalised ressursid. Jätkusuutlikkuse hindamisel arvestatakse nii õppe kvaliteedile ja ressurssidele antud hinnanguid kui täiendavaid jätkusuutlikkuse kriteeriume.
9. Esma- ja kordushindamise kriteeriumide erinevus seisneb reeglina selles, et esmahindamisel hinnatakse kõrgkooli valmisolekut, suutlikkust ja kavatsusi täita kriteeriumi nõudeid õppekavagrupis ja õppes, milles taotletakse õppeõigust, samas kui kordushindamisel hinnatakse seda, mil määral on kavatsused realiseerunud ning nõuded täidetud.

ESMAHINDAMINE	I	ÕPPE KVALITEET	KORDUSHINDAMINE
1. Õppekava			
<p>1.1. Õppekava avamisel ja arendamisel lähtutakse kõrgkooli arengukavast, riiklikest arengukavadest ja analüüsist (sh tööturu ja otstarbekuse analüüsist) ning püüeldakse parima kvaliteedi poole.</p> <p>1.2. Õppekavaarendusse on kaasatud tööandjad jt õppekavagrupi sidusrühmad.</p> <p>1.3. Õppekava vastab kutseala reguleerivate riiklike ja rahvusvaheliste õigusaktide nõuetele ja suundumustele ning kutsestandardi olemasolul arvestab selles kirjeldatud teadmiste ja oskuste omandamist ja rakendamist.</p> <p>1.4. Õppekava õpiväljundid on võrdväärsed ja võrreldavad KHS lisas 1 kirjeldatud kõrgharidustaseme astme õpiväljunditega.</p> <p>1.5. Õppekava erinevad osad moodustavad sidusa terviku. Õppekava nimetus ja sisu on kooskõlas ning õppekava ülesehitus ja sisu toetavad õppekava eesmärkide ja õpiväljundite saavutamist.</p> <p>1.6. Ühisõppekava ja ühisõppekava koostööleping vastavad kõrgharidusseaduse § 11 ja § 19 sätestatud nõuetele.</p>		<p>1.1. Õppekava avamisel ja arendamisel lähtutakse kõrgkooli arengukavast, riiklikest arengukavadest ja analüüsist (sh tööturu ja otstarbekuse analüüsist) ning püüeldakse parima kvaliteedi poole.</p> <p>1.2. Õppekavaarendusse on kaasatud tööandjad jt õppekavagrupi sidusrühmad (sh üliõpilased).</p> <p>1.3. Õppekava vastab kutseala reguleerivate riiklike ja rahvusvaheliste õigusaktide nõuetele ja suundumustele ning kutsestandardi olemasolul arvestab selles kirjeldatud teadmiste ja oskuste omandamist ja rakendamist.</p> <p>1.4. Õppekava õpiväljundid on võrdväärsed ja võrreldavad KHS lisas 1 kirjeldatud kõrgharidustaseme astme õpiväljunditega.</p> <p>1.5. Õppekava erinevad osad moodustavad sidusa terviku. Õppekava nimetus ja sisu on kooskõlas ning õppekava ülesehitus ja sisu toetavad õppekava eesmärkide ja õpiväljundite saavutamist.</p> <p>1.6. Ühisõppekava ja ühisõppekava koostööleping vastavad kõrgharidusseaduse § 11 ja § 19 sätestatud nõuetele.</p>	
2. Õppimine ja õpetamine			
<p>2.1. Vastuvõtu- ja lõpetamistingimused on selged ja läbipaistvad ning kandidaatidele esitatavad nõuded lähtuvad õppekava läbimiseks vajalikest eeldustest.</p> <p>2.2. Kaasatavad akadeemilised töötajad on teadlikud õppekava eesmärkidest ja oma rollist nende eesmärkide saavutamisel.</p> <p>2.3. Kavandatud õppemeetodid motiveerivad õppijat võtma vastutust oma õppimise eest ning saavutama õpiväljundid.</p> <p>2.4. Õpiväljundite hindamiseks on kavandatud asjakohased meetodid ja vahendid (mh digitehnoloogia rakendamine). Hindamine on läbipaistev ja objektiivne ning toetab õppija arengut.</p> <p>2.5. Üliõpilaste iseseisva töö ning praktika (doktoriõppes erialase rakendustegevuse) sisu ja maht toetavad õppekava õpiväljundite saavutamist.</p> <p>2.6. Kaasatavatel akadeemilistel töötajatel on piisav õpetamis- ja digipädevus, et toetada õppija autonoomiat ning tagada piisav ja asjatundlik juhendamine.</p> <p>2.7. Kaasatavate akadeemiliste töötajate teadus-, arendus- ja loometegevuse tase ja maht on piisav vastavas kõrgharidustaseme õppes õppetöö läbiviimiseks ja üliõpilastööde juhendamiseks.</p>		<p>2.1. Vastuvõtu- ja lõpetamistingimused on selged ja läbipaistvad ning kandidaatidele esitatavad nõuded lähtuvad õppekava läbimiseks vajalikest eeldustest.</p> <p>2.2. Akadeemilised töötajad on teadlikud õppekava eesmärkidest ja oma rollist nende eesmärkide saavutamisel.</p> <p>2.3. Kasutatavad õppemeetodid motiveerivad õppijat võtma vastutust oma õppimise eest ning saavutama õpiväljundid.</p> <p>2.4. Õpiväljundite hindamine on asjakohane, läbipaistev ja objektiivne ning toetab õppija arengut. Hindamisel rakendatakse vajadusel mh digitehnoloogiat.</p> <p>2.5. Üliõpilaste iseseisva töö ning praktika (doktoriõppes erialase rakendustegevuse) sisu ja maht toetavad õppekava õpiväljundite saavutamist.</p> <p>2.6. Akadeemilistel töötajatel on piisav õpetamis- ja digipädevus, et toetada õppija autonoomiatunnet ning tagada piisav ja asjatundlik juhendamine.</p> <p>2.7. Akadeemiliste töötajate teadus-, arendus- ja loometegevuse tase ja maht on piisav vastavas kõrgharidustaseme õppes õppetöö läbiviimiseks ja üliõpilastööde juhendamiseks.</p>	
3. Õppekorraldus			

<p>3.1. Õppekorraldus on selgelt reguleeritud ja avalikustatud ning see võimaldab arvestada erinevate õppijate rühmade vajaduste ja õppekavagrupi spetsiifikaga.</p> <p>3.2. Praktikakorraldus (doktoriõppes erialane rakendustegevus) on reguleeritud, määratletud on nõuded praktika sooritamiseks ning on olemas eelkõrrelepped praktikakohtadega.</p> <p>3.3. Kõrgkoolil on olemas akadeemilise tunnustamise ning varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamise kord.</p> <p>3.4. Üliõpilastele on tagatud nõustamine (õppe- ja karjäärinõustamine ning soovituslikult psühholoogiline) ning kavandatud on meetmed üliõpilaste akadeemilise edasijõudmise jälgimiseks ja toetamiseks.</p> <p>3.5. Kõrgkoolil on välja töötatud kava õppekavagrupi üliõpilaste rahvusvaheliseks (sh virtuaalseks) mobiilsuseks.</p> <p>3.6. Kõrgkoolis rakendatakse õiglast ja läbipaistvat kaebuste menetlemise korda.</p> <p>3.7. Kõrgkoolis on kavandatud õppekavade ja nende rakendamise regulaarne sisehindamine, mille raames analüüsitakse ja arvestatakse muuhulgas erinevate sidusrühmade (üliõpilased, vilistlased, tööandjad, akadeemilised töötajad) tagasiside tulemusi.</p>	<p>3.1. Õppekorraldus on selgelt reguleeritud ja avalikustatud ning see võimaldab arvestada erinevate õppijate rühmade vajaduste ja õppekavagrupi spetsiifikaga.</p> <p>3.2. Praktikakorraldus (doktoriõppes erialane rakendustegevus) on reguleeritud, määratletud on nõuded praktika sooritamiseks ning on olemas kokkulepped praktikakohtadega.</p> <p>3.3. Kõrgkoolil on olemas akadeemilise tunnustamise ning varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamise kord ning seda rakendatakse hinnatavas õppekavagrupis.</p> <p>3.4. Õppekavagrupi üliõpilastele on tagatud nõustamine (õppetöölane, karjääri-, psühholoogiline nõustamine) ning toimivad meetmed akadeemilise edasijõudmise toetamiseks ja väljalangevuse ennetamiseks.</p> <p>3.5. Õppekavagrupi üliõpilased osalevad rahvusvahelises (sh virtuaalses) mobiilsuses.</p> <p>3.6. Õppekavagrupis rakendatakse õiglast ja läbipaistvat kaebuste menetlemise korda.</p> <p>3.7. Õppekavagrupis toimub regulaarselt õppekavade ja nende rakendamise sisehindamine, mille raames analüüsitakse ja arvestatakse muuhulgas erinevate sidusrühmade (üliõpilased, vilistlased, tööandjad, akadeemilised töötajad) tagasiside tulemusi.</p>	
ESMAHINDAMINE	II RESSURSID	KORDUSHINDAMINE
4. Akadeemilised töötajad		
<p>4.1. Akadeemilistele töötajatele esitatud nõuded lähtuvad kõrgharidusstandardist ja kõrgkoolis kehtestatud täiendavatest reeglitest, töötajate valiku- ja töölevõtmise protseduurid on õiglast ja läbipaistvat.</p> <p>4.2. Kaasatavate akadeemiliste töötajate kvalifikatsioon vastab õigusaktides kehtestatud ja õppekavagrupi ning kõrgharidustaseme õppe spetsiifikast tulenevatele nõuetele.</p> <p>4.3. Kaasatavate akadeemiliste töötajate arv õppekavagrupis on piisav, et täita õppekavade eesmärgid ja saavutada õpiväljundid.</p> <p>4.4. Kaasatavad akadeemilised töötajad täiendavad ennast regulaarselt väliskõrgkoolide vm teadusasutuste juures, osalevad rahvusvahelistes uurimisprojektides ja esinevad kõrgetasemelistel konverentsidel.</p> <p>4.5. Kõrgkool on kavandanud õppekavagrupi õppejõududele võimalused enesetäiendamiseks (sh digipädevuse arendamiseks) ja enesearenguks, sh osalemiseks rahvusvahelises mobiilsuses.</p>	<p>4.1. Akadeemilistele töötajatele esitatud nõuded lähtuvad kõrgharidusstandardist ja kõrgkoolis kehtestatud täiendavatest reeglitest, töötajate valiku- ja töölevõtmise protseduurid on õiglast ja läbipaistvat.</p> <p>4.2. Akadeemiliste töötajate kvalifikatsioon vastab õigusaktides kehtestatud ja õppekavagrupi ning kõrgharidustaseme õppe spetsiifikast tulenevatele nõuetele.</p> <p>4.3. Korralduste akadeemiliste töötajate arv õppekavagrupis on piisav, et täita õppekavagrupi õppekavade eesmärgid ja saavutada õpiväljundid.</p> <p>4.4. Akadeemilised töötajad täiendavad ennast regulaarselt väliskõrgkoolide vm teadusasutuste juures, osalevad rahvusvahelistes uurimisprojektides ja esinevad kõrgetasemelistel konverentsidel.</p> <p>4.5. Õppejõud on läbinud nõuetekohase atesteerimise ja/või saanud oma tegevuse kohta regulaarset tagasisidet ning täiendanud oma erialaseid ja pedagoogilisi oskusi ja digipädevust.</p>	

5. Õppekeskkond	
<p>5.1. Õppetöoks ning õppega seotud teadus-, arendus- ja loometegevuseks on olemas vajalikud ruumid (auditooriumid, laboratooriumid, seminariruumid, ruumid üliõpilaste iseseisvaks tööks jm), mille sisustus ja varustus on küllaldane ja ajakohane õppekavade eesmärkide saavutamiseks, või on täiendavate vajaduste katmiseks olemas konkreetsed rahastamisotsused/projektid.</p> <p>5.2. Õppekavagrupis õppe- ning teadus-, arendus- ja loometegevuse läbiviimiseks vajaliku ajakohase õppe- ja teaduskirjanduse ja muude õppematerjalide hankimine ning ligipääsu loomine teadusandmebaasidele on tagatud.</p> <p>5.3. Õppetegevuse toetamiseks on kavandatud aja- ja asjakohased info- ja kommunikatsioonitehnoloogilised lahendused, sh õppeinfosüsteem, dokumendihaldus, digiõppe keskkond. Digiõppe ja IT-tugi on õppijatele ja õppejõududele kättesaadav.</p>	<p>5.1. Õppetöoks ning õppega seotud teadus-, arendus- ja loometegevuseks on olemas vajalikud ruumid (auditooriumid, laboratooriumid, seminariruumid, ruumid üliõpilaste iseseisvaks tööks), mille sisustus ja varustus on küllaldane ja ajakohane õppekavade eesmärkide saavutamiseks.</p> <p>5.2. Õppekavagrupis õppe- ning teadus-, arendus- ja loometegevuse läbiviimist toetab piisav hulk aja- ja asjakohast õppe- ja teaduskirjandust ja muid õppematerjale, tagatud on ligipääs teadusandmebaasidele.</p> <p>5.3. Õppetegevust toetavad aja- ja asjakohased info- ja kommunikatsioonitehnoloogilised lahendused, sh õppeinfosüsteem, dokumendihaldus, digiõppe keskkond. Digiõppe ja IT-tugi on õppijatele ja õppejõududele kättesaadav.</p>
6. Rahalised ressursid	
<p>6.1. Kõrgkoolil on olemas piisavad rahalised vahendid õppe kvaliteetseks läbiviimiseks õppekavagrupis, piisavate ja ajakohaste tugiteenuste pakkumiseks ning akadeemiliste töötajate arengu toetamiseks.</p> <p>6.2. Kõrgkoolil on olemas strateegia rahaliste vahendite hankimiseks õppekavagrupiga seotud teadus- ja arendustegevuse edendamiseks.</p> <p>6.3. Kõrgkooli või selle pidaja majanduslikku seisut kirjeldavad finantsnäitajad on avalikkusele kättesaadavad. Kõrgkooli või selle pidaja majandusaasta aruanded on auditeeritud, kui seaduses ei sätestata teisiti.</p>	<p>6.1. Kõrgkooli käsutuses on piisavad rahalised vahendid õppetöö kvaliteetseks läbiviimiseks, piisavate ja ajakohaste tugiteenuste pakkumiseks, õppetöö alaseks arendustegevuseks ning akadeemiliste töötajate arengu toetamiseks.</p> <p>6.2. Kõrgkooli käsutuses on piisavad rahalised vahendid õppekavaga seotud teadus- ja arendustegevuseks.</p> <p>6.3. Kõrgkoolil on rahaliste ressursside tagamise pikaajaline strateegia koos riskianalüüsi ja finantsprojektsiooniga. Strateegias on muuhulgas välja toodud toimimiskeskonnast tulenevad riskid ning kavandatud meetmed nende maandamiseks.</p> <p>6.4. Kõrgkooli või selle pidaja majanduslikku seisut kirjeldavad finantsnäitajad on avalikkusele kättesaadavad. Kõrgkooli või selle pidaja majandusaasta aruanded on auditeeritud, kui seaduses ei sätestata teisiti.</p>
ESMAHINDAMINE	III JÄTKUSUUTLIKKUS
Koondhinnang õppe kvaliteedile	
Koondhinnang ressurssidele	
7. Täiendavad jätkusuutlikkuse kriteeriumid	
<p>7.1. Kõrgkoolil on arengukava koos tegevusplaaniga, mis on suunatud kvaliteetse õppe jätkusuutlikkuse kindlustamisele nii kõrgkoolis tervikuna kui hinnatavas õppekavagrupis. Uue kõrgkooli puhul on olemas arengukava ja tegevusplaani kavand.</p>	<p>7.1. Kõrgkoolis toimub regulaarne arengu kavandamine ja riskide juhtimine, mis on suunatud kvaliteetse õppe jätkusuutlikkuse kindlustamisele nii kõrgkoolis tervikuna kui vastavas õppekavagrupis.</p>

<p>7.2. Kõrgkool on õppekavagrupis õppe kavandamisel läbi viinud riskianalüüsi ning koostanud pikaajalise finantsprojektsiooni, milles on muuhulgas välja toodud õppekoha maksumuse kalkulatsioon ja toimimiskeskonnast tulenevad riskid ning kavandatud meetmed nende maandamiseks.</p> <p>7.3. Kaasatavate akadeemiliste töötajate vanuseline struktuur ning noorte õppejõudude osakaal tagab õppetöö jätkusuutlikkuse õppekavagrupis.</p> <p>7.4. Doktoritööde puhul on jätkusuutlikkus tagatud, kui hinnatava õppekavagrupi doktoritöed toetub kõrgkoolis välja arendatud teadus- ja arendustegevuse valdkondadele, mis on läbinud evalveerimise. Doktoritööde juhendajad osalevad aktiivselt teadustöös ning nende juhendamisel on kaitstud edukalt doktoritöid.</p>	<p>7.2. Arengutrendid üliõpilaste vastuvõtu ja lõpetajate arvu ning eelarve mahu osas nii kõrgkoolis tervikuna kui hinnatavas õppekavagrupis osutavad jätkusuutlikkusele.</p> <p>7.3. Kõrgkoolil on pikaajaline, toimimiskeskonnast tulenevaid riske arvestav finantsprojektsioon õppekavagrupis kvaliteetse õppe läbiviimiseks vajalike rahaliste vahendite ja nende katteallikate osas.</p> <p>7.4. Akadeemiliste töötajate vanuseline struktuur ning noorte õppejõudude osakaal tagab õppetöö jätkusuutlikkuse õppekavagrupis.</p> <p>7.5. Doktoritööde puhul on jätkusuutlikkus tagatud, kui hinnatava õppekavagrupi doktoritöed toetub kõrgkoolis välja arendatud teadus- ja arendustegevuse valdkondadele, mis on läbinud evalveerimise. Doktoritööde juhendajad osalevad aktiivselt teadustöös ning nende juhendamisel on kaitstud edukalt doktoritöid.</p>
---	--

III. Hindamiskomisjoni moodustamine

10. Hindamise läbiviimiseks moodustab HAKA juhataja hindamiskomisjoni (edaspidi *komisjon*) ja määrab hindamiskoordinaatori.
11. Hindamiskoordinaator (edaspidi *koordinaator*) on HAKA töötaja. Koordinaator on komisjoni tugiisik ja hindamisprotsessi haldur, kelle põhiülesanne on tagada hindamisprotsessi ladus toimimine lähtuvalt käesoleva dokumendi sisulistest nõuetest ning ajalisest raamistikust. Koordinaator ei ole komisjoni liige.
12. Komisjoni kuulub vähemalt 4 liiget. Liikmete arv sõltub hinnatava õppekavagrupi õppekavade ja erialasuundade arvust.
13. Komisjoni liikmete valimisel lähtub HAKA järgmistest põhimõtetest:
 - 13.1. Komisjoni liikmed on hinnatava õppekavagrupi eri-, kutse- või ametialade tunnustatud eksperdid või silmapaistvad praktikud, sh vajadusel välisriikidest.
 - 13.2. Komisjoni koosseisu valitakse liikmed erinevatest organisatsioonidest.
 - 13.3. Komisjoni koosseisus on vähemalt üks üliõpilane või isik, kes on (komisjoni kinnitamise seisuga) lõpetanud kõrgkooli mitte rohkem kui üks aasta tagasi.
 - 13.4. Komisjoni koosseisus on vähemalt üks liige väljastpoolt kõrgkoole.
 - 13.5. Komisjoni liige tunneb kõrgharidussüsteemi toimimist ja seda reguleerivaid õigusakte, on kursis Euroopa Liidu kõrghariduse arengusuundade ja Eesti valdkondlike strateegiatega.
14. Komisjoni liikmele esitatavad nõuded:
 - 14.1. Komisjoni liige on oma töös sõltumatu, ta ei esinda organisatsiooni huve, mille liikmeskonda ta kuulub.
 - 14.2. Komisjoni liige on oma hinnangutes eelarvamuste vaba, tal puudub huvide konflikt hinnatava kõrgkooliga punkti 15 mõttes.
 - 14.3. Komisjoni liikmel on töö läbiviimiseks vajalik meeskonnatöö oskus.
 - 14.4. Komisjoni liige valdab komisjoni töökeelt.
 - 14.5. Komisjoni liikmel on soovitatavalt varasem kõrgharidusõppe välishindamise kogemus.
 - 14.6. Komisjoni liikmed kõrgkoolist on osalenud sarnaste õppekavade arendamisel erinevates kõrgkoolides, on koostanud nüüdisaegseid õppevahendeid ning neil on rahvusvahelisel tasemel arvestatavad tulemused teadus- ja arendustegevuse või muu loometegevuse vallas.
 - 14.7. Komisjoni liige väljastpoolt kõrgkoole on tunnustatud asjatundja ning tal on üldjuhul kõrgkoolis õpetamise või juhendamise kogemus või on ta osalenud kõrgkoolide nõuandvate või otsustuskogude töös.

- 14.8. Komisjoni üliõpilasliige on üldjuhul osalenud õppekavade arendamise protsessis või kõrgkooli eri tasandi otsustuskogude töös.
15. Komisjoni liige kinnitab töövõtulepingus allkirjaga talle hindamise käigus teatavaks saanud informatsiooni konfidentsiaalsena hoidmise kohustust ja huvide konflikti puudumist. Juhul, kui huvide konflikt peaks esinema, kohustub komisjoni liige viivitamatult teavitama HAKA juhatajat ning taandama ennast komisjoni tööst. Huvide konflikti eeldatakse järgmistel juhtudel:
- 15.1. Komisjoni liikmel on hinnatava kõrgkooliga tööalased vm lepingulised suhted või ta on hinnatava kõrgkooliga kolme aasta jooksul enne hindamiskülastust olnud töölepingulistes suhetes.
- 15.2. Komisjoni liige osaleb hindamise hetkel hinnatava kõrgkooli otsustus- või nõuandvas kogus.
- 15.3. Komisjoni liige õpib hinnatavas kõrgkoolis või on selle lõpetanud vähem kui kolm aastat tagasi.
- 15.4. Hinnatava kõrgkooli õppekavagrupiga seotud liikmeskonnas on komisjoni liikmele lähedane isik (abikaasa või elukaaslane, laps või vanem).
16. Põhjendatud juhul kaasab HAKA komisjoni liikmed väljastpoolt Eestit. Sellisel juhul on komisjoni töökeel inglise keel. Kui kõrgkool soovib hindamiskülastusel kasutada tõlketeenust, kooskõlastab ta tõlgi HAKA bürooga enne hindamiskülastuse algust. HAKA esitab tõlgile järgmised nõuded: tõlgil on suulise tõlke tegemiseks vajalik ettevalmistus (tõlke magistriõpe, täiendõpe, lisaeriala vm) ja varasem suulise tõlke kogemus ning ta valdab kõrghariduse terminoloogiat. Tõlketeenuse hangib ja sellega seotud kulud katab kõrgkool.
17. HAKA büroo teavitab kõrgkooli komisjoni koosseisust ning kõrgkoolil on võimalik esitada selle kohta oma seisukoht, samuti taotleda täiendava eksperdi kaasamist komisjoni koosseisu, mis on käsitletav märgukirja või selgitustaotlusena dokumendi p 34 mõttes.
18. Kõik komisjoni liikmed läbivad HAKA hindamiskoolituse.

IV. Hindamise korraldus ja hindamisaruande koostamine

19. HAKA büroo kooskõlastab kõrgkooliga hindamiskülastuse (edaspidi *külastus*) toimumise aja.
20. Külastus kestab 1–3 päeva. Külastuse ajakava koostab HAKA büroo koostöös kõrgkooli ja komisjoni esimehega.
21. Kõrgkool annab hindamiskomisjoni liikmete käsutusse vajalikult sisustatud ruumi ning võimaldab hindamiskülastuse käigus:
- 21.1. tutvuda kõrgkooli ja tema struktuuriüksuste alusdokumentidega, tegevust sätestavate ja korraldavate sisemiste normdokumentidega;
- 21.2. intervjuuerida kõrgkooli töötajaid ja üliõpilasi ekspertide valikul;

- 21.3. tutvuda õppetegevust ja üliõpilasi käsitlevate andmestikega, õppematerjalidega ja õppeinfosüsteemiga;
 - 21.4. tutvuda õppejõudude CV-dega, töökoormust, metoodilist ja teadustööd kajastavate andmetega;
 - 21.5. tutvuda õppetegevuse sisemise kvaliteedikindlustamise süsteemiga;
 - 21.6. tutvuda kõrgkooli infrastruktuuri seisundiga;
 - 21.7. tutvuda ainekavadega/programmidega ja õppetegevuse sisu käsitlevate juhendmaterjalidega;
 - 21.8. tutvuda üliõpilaste lõputöödega;
 - 21.9. tutvuda kõrgkooli finantstegevust kajastavate andmetega;
 - 21.10. külastada kontaktõppe kõiki vorme (loeng, seminar, laboratoorne töö jm);
 - 21.11. saada vajadusel muud õppe- ja teadustegevusega seotud informatsiooni.
22. Hindamiskomisjon annab õppekavagrupile ja vastava kõrgharidustaseme õppele hinnangu eraldi kolme hindamisvaldkonna lõikes: õppe läbiviimise kvaliteet, ressursid ja jätkusuutlikkus.
 23. Hinnangud sisaldavad nende aluseks olevate andmete kirjeldust ja nende analüüsi ning hinnangu põhjendust. Hindamise aluseks on esmahindamise hindamisaruande vorm ja kordushindamise hindamisaruande vorm, mis on kättesaadavad HAKA veebilehel.
 24. Hindamisaruandes annab hindamiskomisjon igale hindamisvaldkonnale ühe järgnevatest hinnangutest:
 - 24.1. vastab nõutavale tasemele;
 - 24.2. vastab osaliselt nõutavale tasemele;
 - 24.3. ei vasta nõutavale tasemele.
 25. Hindamiskomisjoni hinnangud õppe läbiviimise kvaliteedi, ressursside ja jätkusuutlikkuse vastavuse osas nõutavale tasemele on soovitatavalt konsensuslikud. Kui konsensust ei saavutata, võetakse otsus vastu lihthääletamusega.
 26. Hindamiskoordinaator edastab hindamisaruande projekti kümne tööpäeva jooksul pärast hindamiskülastuse lõppu elektrooniliselt HAKA büroole. HAKA büroo kontrollib hindamisaruande vormistamise korrektsust ja hinnangute põhjendatust ning edastab aruande kooskõlastatult komisjoni esimehega kahekümne tööpäeva jooksul pärast külastust kõrgkoolile kommenteerimiseks.
 27. Kõrgkoolil on võimalus esitada oma kommentaarid hindamisaruande projekti kohta kümne tööpäeva jooksul pärast selle saamist. Komisjon töötab saadud kommentaarid läbi ning arvestab nendega lõpliku hindamisaruande kujundamisel.

28. Lõpliku, komisjoni esimehe poolt kinnitatud hindamisaruande elektroonilise versiooni edastab komisjoni esimees HAKA büroole viie tööpäeva jooksul pärast kõrgkooli kommentaaride laekumist. Lõpliku hindamisaruande saadab HAKA büroo hinnatavale kõrgkoolile.
29. Hindamiskomisjoni lõpliku hindamisaruande ja kõrgkooli kommentaarid edastab HAKA büroo kõrghariduse hindamisnõukogule.

V. HAKA hindamisnõukogu otsus

30. Hindamisnõukogu võtab otsuse tegemisel aluseks hindamisaruande, kõrgkooli tähtajaliselt laekunud kommentaarid, kõrgkooli poolt hindamiseks esitatud dokumendid, Eesti Hariduse Infosüsteemis ja Eesti Teaduse Infosüsteemis olevad andmed ning täiendavad hindamisnõukogu taotlusel esitatud materjalid.
31. Komisjoni hinnangutes vastuolude või vähese argumenteerituse ilmnemisel on HAKA hindamisnõukogul õigus saata hindamisaruanne komisjonile teistkordseks läbivaatamiseks ja täpsustamiseks.
32. Hindamisnõukogu kaalub komisjoni hinnanguid ning võtab vastu otsuse lähtuvalt järgmistest põhimõtetest:
- 32.1. Kui kõigi kolme hindamisvaldkonna hinnangud on „vastab nõutavale tasemele”, võtab hindamisnõukogu vastu otsuse, et õpe vastab nõutavale tasemele, ning teeb haridus- ja teadusministrile ettepaneku anda kõrgkoolile õppeõigus vastavas õppekavagrupis ja õppes.
- 32.2. Kui vähemalt ühe hindamisvaldkonna hinnang on „ei vasta nõutavale tasemele”, võtab hindamisnõukogu vastu otsuse, et õpe ei vasta nõutavale tasemele, ning teeb haridus- ja teadusministrile ettepaneku mitte anda kõrgkoolile õppeõigust vastavas õppekavagrupis ja õppes.
- 32.3. Kui kõigi kolme hindamisvaldkonna hinnangud on „vastab osaliselt nõutavale tasemele”, kaalub hindamisnõukogu õppekavagrupi tugevusi ja parendusvaldkondi ning teeb ühe järgmistest otsustest:
- a) võtab vastu otsuse, et õpe vastab osaliselt nõutavale tasemele, ning teeb haridus- ja teadusministrile ettepaneku anda kõrgkoolile üheks kuni kolmeks aastaks õppeõigus vastavas õppekavagrupis ja õppes, või
- b) võtab vastu otsuse, et õpe ei vasta nõutavale tasemele, ning teeb haridus- ja teadusministrile ettepaneku mitte anda kõrgkoolile õppeõigust vastavas õppekavagrupis ja õppes.
- 32.4. Kui ühe hindamisvaldkonna hinnang on „vastab osaliselt nõutavale tasemele” ja ülejäänud hinnangud on „vastab nõutavale tasemele”, kaalub hindamisnõukogu õppekavagrupi tugevusi ja parendusvaldkondi ning teeb ühe järgmistest otsustest:

- a) võtab vastu otsuse, et õpe vastab nõutavale tasemele, ning teeb haridus- ja teadusministrile ettepaneku anda kõrgkoolile õppeõigus vastavast õppekavagrupis ja õppes, või
- b) võtab vastu otsuse, et õpe vastab osaliselt nõutavale tasemele, ning teeb haridus- ja teadusministrile ettepaneku anda kõrgkoolile üheks kuni kolmeks aastaks õppeõigus vastavas õppekavagrupis ja õppes.

32.5. Kui kahe hindamisvaldkonna hinnangud on „vastab osaliselt nõutavale tasemele“ ja üks hinnang on „vastab nõutavale tasemele“, võtab hindamisnõukogu vastu otsuse, et õpe vastab osaliselt nõutavale tasemele, ning teeb haridus- ja teadusministrile ettepaneku anda kõrgkoolile üheks kuni kolmeks aastaks õppeõigus vastavas õppekavagrupis ja õppes.

VI. Järeltegevused

33. HAKA lähtub eeldusest, et vastutus hindamisaruandes välja toodud probleemide lahendamise ning pideva parendustegevuse eest lasub kõrgkoolil. Kõrgkool esitab üks aasta pärast hindamisotsuse vastu võtmist hindamisnõukogule kirjaliku ülevaate hindamisaruandes esitatud ettepanekute alusel kavandatud ja ellu viidud tegevuste ning nende tulemuste kohta.

VII. Selgitustaotlused ja märgukirjad esma- ja kordushindamise korralduse ning hindamistulemuste kohta

34. Kui puudutatud isikul on kahtlus, et HAKA või hindamiskomisjoni tegevustes hindamise korraldamisel ja läbiviimisel ei ole järgitud käesolevas juhendis kirjeldatud reegleid, on tal võimalik esitada selgitustaotlus või märgukiri HAKA juhatajale, kes annab sellele põhjendatud kirjaliku vastuse 30 päeva jooksul taotluse registreerimisest.

35. Kui puudutatud isik ei nõustu hindamisotsuse sisuliste põhjendustega, on tal õigus esitada vastulause HAKA hindamisnõukogule 30 päeva jooksul otsuse kättesaamisest. HAKA saadab vastulause hindamisnõukogu vaidekomisjonile, kes esitab viie tööpäeva jooksul vastulause saamisest nõukogule kirjaliku erapooletu arvamuse vastulause põhjendatuse osas. Nõukogu koostab vastulausele põhjendatud vastuse 30 päeva jooksul vastulause saamisest, võttes arvesse vaidekomisjoni põhjendatud seisukohta.

VIII. Lihtsustatud menetlus õppeõiguse taotlemisel pädeva hindamisasutuse poolt hinnatud ühisõppekava ulatuses

36. Lihtsustatud menetlust õppeõiguse taotlemisel ühisõppekava ulatuses võib rakendada juhul, kui ühisõppekava on eelnevalt hinnanud pädev välisriigi hindamisasutus vastavuses Euroopa kõrgharidusruumi ministrite poolt heaks kiidetud ühisõppekavade kvaliteedikindlustuse põhimõtetele (European Approach For Quality Assurance of Joint Programmes) ning õppeõigust taotleb Eesti kõrgkool on ühisõppekava hindamises osalenud.

37. Pädevaks välisriigi hindamisasutuseks loetakse kõiki Euroopa kvaliteediagentuuride registrisse EQAR kantud asutusi.

38. Lihtsustatud menetluse korral rakenduvad järgmised erisused:

- 38.1. Kõrgkool esitab HAKAle välisriigi pädeva hindamisasutuse poolt koostatud ühisõppekava hindamisaruande ning taotluse võtta ühisõppekava esma- või kordushindamisel arvesse välisriigi pädeva hindamisasutuse hindamisaruanne.
- 38.2. HAKA hindab, kas on täidetud järgmised lihtsustatud menetluse tingimused:
- 38.2.1. ühisõppekava hindamine on läbi viidud vastavuses Euroopa ühisõppekavade kvaliteedikindlustuse põhimõtetele;
 - 38.2.2. ühisõppekava hindamistulemus on positiivne;
 - 38.2.3. hindamisaruanne sisaldab informatsiooni kõikide kõrgharidusseaduse § 9 lõikes 2 loetletud aspektide lõikes;
 - 38.2.4. ühisõppekava vastab kõrgharidusseaduse § 11 lõigetes 1 ja 2 sätestatud nõuetele.
- 38.3. Kui punktides 37.2.1-37.2.4 toodud nõuded on täidetud, teeb HAKA juhataja kõrghariduse hindamiskomitee ettepaneku rakendada ühisõppekava esma- või kordushindamisel lihtsustatud menetlust ning võtta hindamisotsuse vastuvõtmisel aluseks välisriigi pädeva hindamisasutuse poolt koostatud hindamisaruanne ja HAKA analüüs lihtsustatud menetluse taotluse vastavuse kohta punktides 37.2.1-37.2.4 toodud nõuetele.
39. Kui välisriigi pädeva hindamisasutuse hinnang ühisõppekavale on positiivne, täidetud on lihtsustatud menetluse tingimused ning hindamiskomitee ei tuvasta esitatud dokumentides vastuolusid või vähest argumenteeritust, võtab hindamiskomitee vastu otsuse, et õpe ühisõppekaval vastab nõutavale tasemele, ning teeb haridus- ja teadusministrile ettepaneku anda kõrgkoolile õppeõigus vastavas õppekavagrupis ühisõppekava ulatuses.
40. Kui välisriigi pädeva hindamisasutuse hinnang ühisõppekavale on positiivne, kuid aruandes on välja toodud olulisi puudusi, võtab hindamiskomitee vastu otsuse, et õpe ühisõppekaval vastab osaliselt nõutavale tasemele, ning teeb haridus- ja teadusministrile ettepaneku anda kõrgkoolile õppeõigus vastavas õppekavagrupis ühisõppekava ulatuses kolmeks aastaks.
41. Käesolevas peatükis kirjeldatud toimingute ning hindamiskomitee otsuste vaidlustamine toimub vastavalt peatükis VI sätestatud korrale.

IX. Rakendussätted

42. Digiõppe kvaliteediga seotud muudatused esma- ja kordushindamise kriteeriumites 2.4, 2.6, 3.5, 4.5 ja 5.3 jõustuvad 01.12.2022.

Kõrghariduses õppeõiguse ekspertiisi läbiviimiseks vajalike andmete loetelu

1. **Õppekava(d), mille alusel soovitakse õpet läbi viia.**

Õppekavades peavad muu hulgas olema välja toodud

 - õppekavade ja moodulite eesmärgid ja õpiväljundid
 - õpiväljundite saavutatuse hindamiseks kasutatavad hindamismeetodid
 - vastuvõtu- ja lõpetamistingimused
2. **Analüüs, mis sisaldab järgmisi komponente:**
 - Põhjendus õppekavagrupis õppe avamiseks või (kordushindamise korral) jätkamiseks, muuhulgas
 - õppekavagrupi seos kõrgkooli strateegiliste eesmärkidega, Eesti riiklike arengukavadega, kutsestandardi(te)ga (juhul kui õppekava aluseks on mõni kutsestandard),
 - andmed sihtrühma kohta ning kutse- ja erialaliitude ning ametite ettepanekud,
 - tööandjate jt sidusrühmade kaasatus õppekava väljatöötamise/arendamise,
 - tööturu ja otstarbekuse analüüs,
 - võrdlusanalüüs teiste sarnaste õppekavadega,
 - avatava (kordushindamise korral avatud) õppekava lisaväärtus võrreldes teiste sarnaste õppekavadega Eesti kõrgkoolides
 - Doktoriõppe puhul täiendavalt andmed õppe aluseks oleva teadusvaldkonna teadustegevuse positiivse evalveerimise kohta.
 - Kordushindamise korral ülevaade õppekavagrupi eelmisel hindamisel välja toodud puuduste kõrvaldamisest, tegevuskava selle kohta.
 - Ülevaade õppekavade ja õppe läbiviimise sisehindamise süsteemist või (uue kõrgkooli asutamisel) selle kavandamisest (kui sageli ja kuidas vaadatakse üle õppekavade sisu ja õppe läbiviimine, hinnatakse tulemuslikkust, kavandatakse muudatusi; õppekaval õppe kvaliteedi tagamine).
 - Ülevaade ja analüüs õppekavagrupi õppes (*rakenduskõrgharidusõpe, bakalaureuseõpe, magistriõpe, integreeritud bakalaureuse ja magistriõpe, või doktoriõpe*) õpet läbiviivate õppejõudude kvalifikatsioonist ning teadus-, arendus- ja loometegevuse (TAL) tulemuslikkusest (näiteks doktorikraadiga akadeemiliste töötajate osakaal, akadeemiliste töötajate vanuseline jaotus, TAL projektide, kõrgetasemeliste publikatsioonide ja/või rahvusvahelisel tasemel silmapaistvate loometööde arvu trend viimase 5 aasta jooksul vms) ning põhjendus (kaasatavate) õppejõudude piisavuse kohta.
 - Akadeemiliste töötajate valiku ja töölevõtmise protseduuride lühikirjeldus. Doktoriõppes täiendavalt doktoritööde juhendajatele esitatavad nõuded ja juhendajate valiku põhimõtted.
 - Andmed õppekavagrupis õppe ning sellega seotud teadustegevuse läbiviimiseks vajaliku taristu, investeeringute (sh kavandatavate) ja õppe finantseerimise allikate kohta ning tõenduspõhine hinnang nende piisavusele.
 - Õppekavagrupi riskianalüüs ja pikaajaline finantsprojektsioon, milles on muuhulgas välja toodud õppekoha maksumuse kalkulatsioon ja toimimiskeskonnast tulenevad riskid ning kavandatud meetmed nende maandamiseks.
 - Nimekiri praktikakohtadest, kellega on eelkõkkulepped sõlmitud (juhul kui õppekavas on praktika ette nähtud).

- Informatsioon õppekavagrupi õppekavadega seotud olulisemate andmebaaside, IKT teenuste, tugistruktuuri ja -personali kohta, sh üliõpilaste nõustamissüsteemi ja akadeemilise edasijõudmise jälgimise kohta.
 - Ühisõppekava korral täiendavalt andmed ühisõppekava vastavuse kohta kõrgharidusseaduse § 11 ja § 19 nõuetele.
 - Muud andmed, millest nähtub õppekavagrupi kvaliteet või mida õppeasutus peab vajalikuks taotlusele lisada.
3. **Analüüsile lisada järgmised dokumendid või lingid dokumentidele:**
- Kõrgkooli arengukava ja arengukava tegevusplaan (uue kõrgkooli puhul tegevusplaani kavand)
 - Õppekorraldust reguleeriv dokument
 - Praktikakorraldust reguleeriv dokument (va doktoriõppe korral)
 - VÕTA kord
 - Kaebuste menetlemise kord
 - Õppekava(de) ja kõrgharidusstandardi õpiväljundite võrdlus (soovituslik **Tabel 1**)
 - Informatsioon iga õppekava kõigi õppeainete õppejõudude kohta tabeli kujul: õppejõu nimi, sünniaasta, ametikoha nimetus, (planeeritav) töökoormus hinnatavas kõrgkoolis, kvalifikatsioon, õpetatav aine ja selle maht, link õppejõu ingliskeelsele CV-le Eesti Teaduse Infosüsteemis (edaspidi ETIS) või mujal; ülevaade viimase 5 aasta õppe- või teadustööst väliskõrgkoolide juures (soovituslik **Tabel 2**).
 - Doktoriõppe kordushindamise puhul täiendavalt nimekiri doktorantidest ja kaitstud doktoritöödest tabeli kujul: doktorandi nimi, sisseastumise ja lõpetamise aasta, doktoritöö teema, juhendajate nimed lingituna nende ingliskeelsetele CV-dele ETIS-es või mujal, kaitsmiskomisjoni koosseis, oponentide/retsensentide nimed ja töökohad (soovituslik **Tabel 3**).
4. **Erakõrgkool esitab täiendavalt järgmised dokumendid:**
- ettevõtja majandustegevust puudutavad üldised andmed lähtuvalt [Majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse](#) §15 lõikest 1
 - põhikiri või põhimäärus
 - kõrgharidustaseme õppeõiguse esmakordsel taotlemisel erakooli pidaja asutamislepingu või otsuse notariaalselt tõestatud ära kirja, kui taotleja on asutamisel olev eraõiguslik juriidiline isik

Tabel 1

Kõrgharidusstandardi Lisas 1 kirjeldatud rakenduskõrgharidusõppe, bakalaureuseõppe, magistriõppe või doktoriõppe õpiväljundid. <i>Lisa siia tulpa kõrgharidustasemete õpiväljundite kirjeldused vastavas kõrgharidustaseme õppes, vt</i> https://www.riigiteataja.ee/aktilisa/1071/0202/2005/Lisa_1.pdf#	Õppekava nimetus: ...
	Tõendid/selgitus selle kohta, kuidas on õppekavas tagatud kõrgharidusstandardi Lisas 1 kirjeldatud õpiväljundite omandamine
...	...
...	...

Tabel 2 (soovitavalt Excel tabelina)

Akadeemilise töötaja nimi (+ link CVle ETISes või mujal) *	Sünniaasta	Töö- ja ametikoht	Kvalifikatsioon (kraad ja eriala)	(Planeeritav) töökoormus hinnatavas kõrgkoolis	Ainekursused, mida õppejõud õpetab	Ainekursuse maht EAPdes	Õppe- või teadustöö väliskõrgkoolide juures (kõrgkooli nimi ja periood)

*Tabelisse lisada kõik õppesse kaastavad õppejõud, sh valdkonna praktikud/tööandjad väljastpoolt kõrgkooli. Kui nende CVd ei ole ETISes, siis nende inglisekeelsed CVd esitada eraldi.

Tabel 3 (soovitavalt Excel tabelina)

Doktorandi nimi (kõik õppekavale immatrikuleeritud ja/või doktoritöö kaitsnud doktorandid)	Õpingute alustamise aasta	Doktoritöö kaitsmise või eksmatrikuleerimise aasta; N/A juhul, kui doktorant veel õpib	Doktoritöö teema	Doktoritöö juhendaja(d), link CV-le ETISes	Kaitsmis-komisjoni koosseis	Oponentide/retsensentide nimed ja töökohad